

PHILOSOPHICAL DISCOURSES

VII

RADA NAUKOWA

dr hab. Ryszard MISZCZYŃSKI, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie (przewodniczący)
doc. PaedDr. Vlasta CABANOVÁ, PhD., Uniwersytet Žyliński
doc. PhDr. Tomáš HAUER, PhD., Uniwersytet Žyliński
prof. dr hab. Elżbieta JUNG, Uniwersytet Łódzki
prof. dr hab. Andrzej KANIOWSKI, Uniwersytet Łódzki
prof. Alexandre Costa LEITE, University of Brasília, Department of Philosophy, Brazil
dr hab. Ryszard MIREK, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
prof. Raja NATARAJAN, School of Technology & Computer Science, Tata Institute
of Fundamental Research, Mumbai
prof. dr hab. Zlatica PLAŠENKOVÁ, Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie
dr hab. Marek REMBIERZ, Uniwersytet Śląski
dr hab. Piotr STAWIŃSKI, Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie
prof. dr hab. Viktor VASZKIEWICZ, Uniwersytet im. Dragomanowa, Kijów

LISTA RECENZENTÓW

dr hab. Gabriela BESLER, Uniwersytet Śląski w Katowicach
prof. dr hab. Andrzej BRONK, Katolicki Uniwersytet Lubelski w Lublinie
prof. dr hab. Pavol DANCÁK, Uniwersytet w Preszowie
dr hab. Steffen HUBER, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie
prof. dr hab. Ryszard KLESZCZ, Uniwersytet Łódzki w Łodzi
prof. dr hab. Jan Andrzej KŁOCZKOWSKI OP, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
dr hab. Danuta A. Michałowska, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
dr hab. Hubert MIKOŁAJCZYK, Akademia Pomorska w Słupsku
s. dr hab. Tereza OBOLEVITCH, Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
dr hab. Marek OTISK, Instytut Filozofii Akademii Nauk Republiki Czeskiej w Pradze, Uniwersytet
Ostrawski
prof. ThDr. Marek PETRO, Uniwersytet w Preszowie
dr hab. prof. UAM Andrzej PLUTA, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Prof. PhDr. Mária POTOČÁROVÁ, PhD., Uniwersytet Komeńskiego w Bratysławie
dr hab. Wojciech RECHLEWICZ, Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy
dr hab. Krzysztof ŚLEZIŃSKI, Uniwersytet Śląski w Katowicach
prof. dr Miklós VASSÁNYI, Uniwersytet im. Gáspára Károliego Kościoła Reformowanego
na Węgrzech, w Budapeszcie
prof. dr hab. Krzysztof WIECZOREK, Uniwersytet Śląski w Katowicach

Nadestane do redakcji artykuły są oceniane anonimowo przez dwóch Recenzentów

UNIwersYTET JANA DŁUGOSZA W CZĘSTOCHOWIE

PHILOSOPHICAL DISCOURSES

PRACE NAUKOWE
UNIwersYTETU JANA DŁUGOSZA
W CZĘSTOCHOWIE

DAWNIEJ: PRACE NAUKOWE AKADEMII IM. JANA DŁUGOSZA
W CZĘSTOCHOWIE. FILOZOFIA

VII

redakcja
MARIUSZ OZIĘBŁOWSKI

Częstochowa 2025

Redaktorzy serii
Mariusz OZIĘBŁOWSKI (redaktor naczelny)
Grzegorz SITEK (sekretarz redakcji)
Simon LUNN (redaktor językowy)

Redaktor tomu
Mariusz OZIĘBŁOWSKI

Redaktor naczelna wydawnictwa
Paulina PIASECKA-FLORCZYK

Przygotowanie do druku
Zespół

Projekt okładki
Anna OBRĘBSKA-WOŹNICZKA

PISMO RECENZOWANE

Wydanie tomu finansowane przez
Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie

Podstawową wersją periodyku jest publikacja książkowa

Strona internetowa czasopisma
wnsap.ajd.czest.pl/znfilozofia; www.filozofia.whum.ujd.edu.pl/

Czasopismo indeksowane w bazach:
Bazhum; Central and Eastern European Online Library; ERIH PLUS; Index Copernicus;
Polska Bibliografia Naukowa; EBSCO

© Copyright by
Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie
Częstochowa 2025

ISSN 2658-1221

Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie
42-200 Częstochowa, al. Armii Krajowej 36A
www.ujd.edu.pl
e-mail: wydawnictwo@ujd.edu.pl

Spis treści

Wanda BAJOR

Problematyka wojny w polskiej średniowiecznej doktrynie prawa narodów (<i>ius gentium</i>)	7
The Issue of War in the Polish medieval doctrine of the Law of Nations (Abstract)	24

Henryk POPOWSKI, Maciej WOŹNICZKA

Metoda psychologiczno-metafizyczna Henryka Struvego (1840–1912)	25
The Psychological and Metaphysical Method by Henryk Struve (1840–1912) (Abstract)	45

Maciej WOŹNICZKA

Filozofia przyrody Władysława Biegańskiego (1857–1917)	47
Philosophy of Nature by Władysław Biegański (1857–1917) (Abstract)	73

Anna BROŻEK

Antyirracjonalizm wobec totalitaryzmu. Szkoła Lwowsko-Warszawska w tajnym nauczaniu	75
Anti-irrationalism in the face of totalitarianism. The Lvov-Warsaw School in clandestine education (Abstract)	97

Tomasz HERBICH

Czy rosyjska kultura duchowa jest dla nas zagrożeniem?	99
Is Russian spiritual culture a threat to us? (Abstract)	113

Karol SAUERLAND

Światowy Kongres Intelktualistów w Obronie Pokoju we Wrocławiu (1948) i Kongres w Obronie Wolności Kultury w Berlinie Zachodnim (1950)	115
World Congress of Intellectuals in Defense of Peace (1948) and the Congress for Cultural Freedom (CCF) (1950) (Abstract)	122

Marek PEREK

Trzy implementacje zasady beznakładowego trwania w stałości w ontologiczno-fizykalnych wywodach Arystotelesa, Newtona i Ingardena	123
Three implementations of the principle of effortless persistence in stability in the ontological and physical arguments of Aristotle, Newton and Ingarden (Abstract)	143

Tomasz MRÓZ

Bohdan Kieszkowski: badacz neoplatonizmu renesansowego i jego złamana przez wojnę kariera (z wykorzystaniem materiałów zebranych przez Profesora Czesława Głombika)	145
Bohdan Kieszkowski: a Researcher of Renaissance Platonism and His Career Broken by the War (using materials collected by Professor Czesław Głombik)	157

Marzena FORNAL

Godna zaufania sztuczna inteligencja w medycynie	159
Trustworthy Artificial Intelligence in Medicine	179

Damian NOWAK

Czy filozofia jeszcze żyje? Refleksje nad polską filozofią instytucjonalną	181
Is Philosophy Still Alive? Reflections on Polish Institutional Philosophy	194

INFORMACJE DLA AUTORÓW

I. Wymagania podstawowe

1. Dokument powinien zostać dostarczony w postaci elektronicznej, w pliku programu Word, w formacie DOCX.
2. Format: A4 standardowego maszynopisu (marginesy: 25 mm), czcionka Times New Roman, 12 punktów, odstęp 1,5 wiersza.
3. Stopień pisma w materiałach uzupełniających (tabele, przypisy, podpisy) powinien być o 2 punkty mniejszy od stopnia pisma tekstu głównego (9 pkt). Maksymalna szerokość tabeli to 12,5 cm przy układzie pionowym i 18 cm przy układzie poziomym.
4. Imię i nazwisko autora w lewym górnym rogu, poniżej numer ORCID i afiliacja; tytuł tekstu wyśrodkowany i wytłuszczony.
5. Przy wykorzystaniu jakichkolwiek materiałów pochodzących z innych publikacji należy stosować się do przepisów wynikających z prawa autorskiego.

II. Tekst główny

1. Akapity należy rozpoczynać wcięciem ustawionym jednakowo dla całego dokumentu (za pomocą linijki górnej bądź w oknie formatowania akapitu).
2. Dokładne **cytaty** wprowadza się za pomocą cudzysłówów „drukarskich”. Cytat w cytacie oznacza się cudzysłowem «francuskim». Cudzysłów francuski należy wstawiać z tabeli znaków (polecenie: wstaw symbol). Można też stosować oddzielny akapit o mniejszym stopniu pisma.
3. Odmianą pochyłą (*kursywą*) zapisuje się ponadto: tytuły dzieł drukowanych (*O dobrej i złej polszczyźnie*, *Kamienie na szaniec*), wtrącenia obcojęzyczne (*a propos*, *ex lege*), łacińskie nazwy systematyczne (*Corvus corvus*), włoskie terminy muzyczne (*legato*).
4. Partie tekstu można wyróżniać poprzez **pogrubienie** lub **r o z s t r z e l e - n i e**. Nie stosuje się wyróżnienia poprzez podkreślenie. Należy również unikać łączenia **kilku rodzajów** wyróżnień. Wyróżnienia powinny być stosowane jednolicie i konsekwentnie w obrębie danej pracy.

III. Streszczenie, słowa kluczowe

1. Do artykułu należy dołączyć: jego streszczenie w języku polskim i angielskim oraz słowa kluczowe (maksymalnie 5 terminów) w języku polskim i angielskim.
2. Streszczenie w języku angielskim autor przygotowuje we własnym zakresie. Powinno ono stanowić skróconą wersję artykułu. Objętość tekstu załączanego streszczenia nie powinna przekraczać 200 wyrazów. Nad tekstem streszczenia należy podać przetłumaczony tytuł artykułu.

IV. Zasady podawania informacji bibliograficznej

1. Należy stosować tzw. harwardzki system informacji bibliograficznej („autor – rok”), to znaczy, że w tekście umieszcza się odsyłacze bibliograficzne, na końcu artykułu natomiast – bibliografię.
2. Odsyłacz bibliograficzny w tekście składa się z umieszczonego w nawiasie okrągłym nazwiska autora i daty wydania źródła, np. (Maruszewski 2005). Jeśli w bibliografii znajduje się kilka publikacji tego samego autora z jednego roku, należy różnicować zapisy poprzez dodanie kolejnych małych liter alfabetu (2010a, 2010b, 2010c). W przypadku dokładnych cytatów podaje się też numer strony oddzielony od roku wydania przecinkiem, np. (Maruszewski 2005, 18–20). Odsyłacz można uzupełnić dodatkowymi krótkimi komentarzami, np. (cyt. za: Maruszewski 2005, 18; zob. Maruszewski 2005; por. Maruszewski 2005, 19). Nie stosuje się formuły „tamże”/„ibidem” – należy każdorazowo podać nazwisko i datę.
3. Fragmenty niektórych klasycznych prac są jednakowo oznaczane we wszystkich wydaniach numeracją rozdziałów, wersetów itp. Do oznaczenia fragmentu pracy, z którego się korzysta, należy więc użyć tych oznaczeń zamiast numerów strony, a w pierwszym odsyłaczu w tekście zaznaczyć wydanie, z którego się korzysta (np. *Fajdros*, 264c – Platon, wyd. 2005) i podać to wydanie w bibliografii.

V. Przykłady opisu bibliograficznego

Tytuły publikacji zwartych oraz artykułów należy formatować kursywą, tytuły czasopism ująć w cudzysłów. Tomy, numery, zeszyty należy zapisywać cyframi arabskimi.

1. Monografia

Berne E. (2013), *Dzień dobry... i co dalej?*, przeł. M. Karpiński, Dom Wydawniczy REBIS, Poznań.

2. Artykuł w pracy zbiorowej

Maruszewski T. (2005), *O dwoistości pamięci autobiograficznej*, [w:] E. Chmielnicka-Kuter, M. Puchalska-Wasył (red.), *Polifonia osobowości. Aktualne problemy psychologii narracji*, Wydawnictwo KUL, Lublin, 13–31.

Hallett M. (2010), *Frege and Hilbert*, [w:] M. Potter, T. Ricketts (red.), *The Cambridge Companion to Frege*, Cambridge University Press, New York, 425–434.

3. Artykuł w czasopiśmie

Schütze F. (1997), *Trajektorie cierpienia jako przedmiot badań socjologii interpretatywnej*, przeł. M. Czyżewski, „*Studia Socjologiczne*” 1, 11–56.

4. Praca zbiorowa

Tesser A., Felson R.B., Suls J.M. (2004), *Ja i tożsamość*, przeł. A. Karolczak, Wydawnictwo GWP, Gdańsk.

5. Konieczność umieszczania identyfikatorów DOI

Autorzy zobowiązani są do umieszczenia identyfikatora DOI przy każdej pozycji bibliograficznej, która go posiada. Identyfikator ten należy podać na końcu opisu, np.:

Miszczyński R. (2021), *Stanisława Leśniewskiego rozumienie roli formalnego języka matematyki*, „*Philosophical Discourses*” 3, 127–139; <http://dx.doi.org/10.1626/pd.2021.03.09>.

VI. Formularze deklaracji

Oprócz tekstu zechciejcie Państwo również przesłać formularze umieszczone na naszej stronie

<http://www.ifsp.ajd.czyst.pl/775,pliki-do-pobrania>

- Oświadczenie samodzielnego Autora artykułu / Oświadczenie Współautorów artykułu;
- Deklarację Autora o umieszczeniu identyfikatorów DOI;
- Umowę o przeniesieniu autorskich praw majątkowych.